

активність, допомагають включитися у процес засвоєння та творення художньо-естетичної культури своєї нації, здійснюють саморозвиток та самореалізацію особистості шляхом підвищення професійного та духовного рівня тощо. Вони допомагають їй зберегти зв'язок із минулим через спілкування з творами народного мистецтва.

На наш погляд, традиції виступають не тільки художнім відображенням життя, але відіграють важливу роль у становленні, вихованні та творенні людської психології, оскільки, впливаючи на внутрішній світ особистості, виховують в людини здатність орієнтуватися в навколишньому житті, пробуджують сприйнятливості до прекрасного, стимулюють розвиток образного, творчого мислення, асоціативної пам'яті, художньої уяви, сприяють культурному збагаченню, становленню та самореалізації творчої індивідуальності.

Висновки... Таким чином, реалізація пізнавальних можливостей мистецької діяльності передбачає актуалізацію тих педагогічних засобів, які виходять із усвідомлення внутрішньої сутності українських народних музичних традицій та враховують провідні позиції гуманістичної парадигми педагогічної освіти.

Література

1. Ващенко Г. Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. – К.: Вид. спілка, 1997. – 416 с.
2. Історія світової та української культури. Підручник для вищих навчальних закладів. /За ред. В.Греченко, І.Черній, В.Кушнерук, В.Режков. – К.: Літера, 2000. – 464 с.
3. Корній Л. Історія української музики. Підручник для вищих навчальних закладів. – К.-Х.-Н., 1998. – Ч.1. – 314 с.
4. Маркарян Э.С. Узловые проблемы теории культурной традиции // Советская этнография. – 1981. – №2. – С. 78 – 96.
5. Мистецтво у розвитку особистості: Монографія /За ред., передмова і післямова Н.Г.Ничкало. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224 с.
6. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
7. Тлумачний словник української мови /Ред. Д.Г.Гринчишин. Укл. В.Л.Карпова, Л.М.Полюга. – 3-є вид. перероб. і доп. – К: Освіта, 1999. – 300 с.
8. Українознавство: Посібник. /Укладачі: В.Я.Мацюк, В.Г.Пугач. – К.: Зодіак – ЕКО, 1994. – 399 с.
9. Чистов К.В. Народные традиции и фольклор: Очерки теории. – Л.: Наука, 1986. – 303 с.

Анотація

Стаття присвячена проблемі вивчення української народної музичних традицій в процесі навчання музики. Проведено ретроспективний аналіз поняття “народні традиції”.

Аннотація

Статья посвящена проблеме важности изучения украинских народных музыкальных традиций в процессе обучения. Произведен ретроспективный анализ понятия “народные традиции”.

Подано до редакції 23.01.2008.

© 2008

Бойван О.С.

ІДЕЇ ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ У ВИХОВАННІ В ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

“І що то за чудо-людина. Найщасливіша з усіх істот і гідна всезагального захоплення – може досягнути найвищого злету або впасти у найглибшу прірву. Хіба не дивовижні її хамелеонство, мінливість подоби й химерність характеру”.

Джованні Піко делла Мірандола

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні проблема людини, її ролі й місце у сучасному світі стала не лише теоретично-актуальною, але і гостро соціальною проблемою, що зачіпає основи людського буття. Тому однією з найважливіших тенденцій розвитку сучасної педагогічної науки є орієнтація на людину, її духовний розвиток. Не дивно й те, що це питання змістилося в центр теоретичного осмислення цілого комплексу наук: філософії, педагогіки, психології, медицини тощо.

Призначення освіти XXI століття – відродження людського в людині, розвиток свідомого і творчого ставлення до життя, її духовне вдосконалення [5, с.9]. Багатовіковий процес одухотворення людства органічно пов'язаний із гуманізацією відносин у всіх сферах соціального життя. За цих умов активним суб'єктом завжди була і є людина, яка, насамперед, керується у своїй суспільно-корисній діяльності та поведінці гуманістичними цінностями, має високий рівень самосвідомості, самоорганізації і відповідальності. Перед педагогічною наукою постає проблема: розробити гуманістичні засади взаємодії дорослих і дітей, сприяти усвідомленню вихованцем об'єктивної реальності і духовних засад як цілісного світу людини. Актуальність даної проблеми обумовлена необхідністю подолання авторитарних тенденцій, що безкомпромісно закріпилися у нашій системі освіти у взаєминах педагогів й учнів.

Оскільки, авторитарне виховання ґрунтується на безумовному визнанні авторитету вихователя й підпорядкуванні волі вихованця, та за цих умов вихованець виступає об'єктом, а процес виховання є цілеспрямованим впливом на особистість з метою формування в ній запланованих якостей. Гуманістична

педагогіка зорієнтована на особистість, її відмінності від традиційної, авторитарної педагогіки полягають у зміщенні пріоритетів на розвиток психічних, фізичних, інтелектуальних, моральних та інших сфер особистості, замість оволодіння певним обсягом інформації та формуванням попередньо визначених умінь та навичок; спрямуванні зусиль на формування вільної, самостійно мислячої та діючої особистості, яка здатна зробити обґрунтований вибір у різноманітних життєвих ситуаціях.

Сьогодні демократичний устрій будує свої вимоги він надає людині широкі права на свободу, але водночас покладає на неї почуття відповідальності за себе, за власний вибір. Сутність змін, що відбуваються в суспільстві та системі освіти, впливає з самого визначення поняття гуманізму – це система поглядів, що істотно змінює і визначає цінність людини як особистості, її право на волю, щастя, розвиток та прояв своїх здібностей, яка вважає благо людини критерієм оцінки діяльності соціальних інститутів, а принцип рівності, людяності – бажаною нормою відносин [2]. Таким чином гуманізація стала основним соціально-педагогічним принципом нової системи освіти і розглядається як ключовий момент нового педагогічного мислення, що затверджує полісуб'єктивну сутність освітнього процесу.

Формулювання цілей статті... Гуманістичні тенденції виховання – це не лишень надбання знань про місце людини у світі, а й опанування способами пізнання її духовно-емоційної сфери різними особистісними ресурсами. Мета публікації полягає в системному аналізі ідей та характеристик гуманістичного підходу у вихованні самоцінності особистості в історії та теорії педагогічної науки.

Виклад основного матеріалу дослідження... Так склалося історично, що гуманне ставлення до людини – одвічна педагогічна проблема, яку людство намагалося розв'язати ще за часів античності. У давньому Єгипті, Китаї, Древній Греції, у Римській Імперії зустрічаємо елементи гуманістичного розуміння світу, перші спроби захисту людської гідності. Зародження принципу ціннісного ставлення до інших людей пов'язане з діяльністю Мо-цзи (Мо-ді, 400 до н.е.) мислителя стародавнього Китаю та його послідовників. Погляди Мо-цзи спираються на вчення про загальну любов, взаємну вигоду і справедливість. Людинолюбство неодмінно полягає в тому, щоб приносити користь людям і долати зло [3, с.67].

Прихильниками ідеї всеохоплюючої любові були Протагор, Сократ, Лукрецій, Квінтіліан, у яких знаходимо теоретичне обґрунтування важливості реалізації ідеї індивіда як людини – центра. Взагалі, класичний період античної культури характеризується появою нової течії науки – антропоцентризму, згідно з яким людина вважається центром Всесвіту, найвищою метою всього, що відбувається у світі [2].

Так, Марк Фабій Квінтіліан у своїй відомій праці “Про виховання оратора” виступав проти тілесних покарань, наголошував на необхідності гуманного ставлення до дитини. Ось його вимоги:

- нехай учитель віднайде у собі батьківські почуття до своїх учнів і постійно уявляє себе на місці тих людей, котрі довіряють йому своїх дітей;
- нехай він сам не має вад і не терпить їх від інших;
- нехай суворість його не буде розслаблюючою, щоб звідси не виникали ненависть та презирство;
- нехай тривалими будуть його бесіди про моральне і добре, бо що частішими є умовлення, то меншою стає потреба у покараннях;
- нехай учитель не буде роздратованим і водночас не потурає тим, хто потребує виправлення;
- нехай він буде доступним у викладанні, терплячим у роботі, більш старанним, ніж вимогливим;
- нехай з охотою відповідає тим, хто запитує, і нехай сам запитує у мовчазних;
- на похвалу хай буде ні надто скупим, ні надто щедрим, оскільки перше забирає бажання до праці, а друге породжує безпечність;
- виправляючи те, що потребує усунення, він не повинен бути надто суворим, а тим більше сварливим. Адже у багатьох з'являється відраза до вчителя лише тому, що докори деяких із них перетворюються наче у ненависть.

Здобутки античної педагогіки, на ґрунті яких виростало чимало яскравих постатей (мислителі, філософи, педагоги), великі й незаперечні. До того ж, античне суспільство (VII ст. до н.е. – Vст. до н.е.) стало колискою Європейської цивілізації.

В основі системи античного виховання лежав ідеал самоствердження особистості. Згодом ідея самоцінності людини була сприйнята християнством, яке стало духовною опорою оновлення суспільства і зуміло внести дві невідомі античності принципів ідей – ідею любові та ідею рівності людей перед Богом. Тут людина почала розглядатися як храм духу, вмістилище значної кількості почуттів, людина, яка володіє найвищою цінністю – даром життя, даром безсмертя душі. Ці твердження, на нашу думку є елементами гуманізму у важкі переломні язичництва до більш свідомої віри у Христа. Якщо язичництво розчиняє індивідуальність у певній соціальній спільноті, то християнство підкреслює у людині передусім її неповторне індивідуальне. Разом із тим, саме у християнстві відбулася дискретизація людського тіла: дух стає домінуючим (Августин Блаженний, Іоан Златоуст, Іоан Кассіон, Северин Боецій, П'єр Абеляр, Тома Аквінський та ін.). Їхні християнські твердження мають

ще одну спільну характеристику – це гуманне вчення про любов до усіх й усього. Для середньовічних мислителів любов до ближнього – це вища соціальна справедливість, це основа усілякої справедливості і чесноти.

Релігійно зорієнтована людська свідомість Середньовіччя у світлі гуманно-педагогічних роздумів безперечно має свою власну світоглядно-культурну значущість в цілому, так і пізнавальну цінність зокрема, попри протилежність і несумісність з науковим пізнанням. Відомо, що гуманізм належить до визначальних, основоположних і наскрізних принципів для усієї Європейської педагогічної традиції, її історичної долі. Гуманізм є системою поглядів та педагогічних понять, що історично змінювались, але основою завжди, у всі часи залишалася беззаперечна цінність людини як особистості, її право на свободу, щастя, розкриття й розвиток власних здібностей.

Відповідно кожен новий крок у суспільному житті, перехід від однієї доби в історії людської цивілізації до іншої висвічував усе нові й нові грані у становленні людських гуманних взаємодій, тому світова гуманістика не є однозначною. Особливо гостро це виявилось сьогодні. Високі ідеали доби Просвітництва (ідеали свободи, рівності, братерства, віри в науку, у постійне вдосконалення соціокультурного середовища) у зіткненнях із реаліями, ХХ-ХХІ сторіч часом поставали не такими надійними й міцними, іноді навпаки.

Епоха Відродження стала епохою пробудження внутрішньо сформованої особи, світанком гуманізму, коли гармонійно поєдналися тіло і душа людини. В епоху Відродження зароджується “світська” гуманітарна, тобто людська наука. Гуманізм епохи Відродження можна охарактеризувати таким чином: по-перше, відбувається засвоєння стародавньої культури, перш за все, її гуманістичних розділів, по-друге, зберігаються моральні надбання Середньовіччя, бо релігія, в – цілому не відкидається, а переосмислюється, по-третє, зростає значущість людини у світогляді, відповідно зростає значення галузі знання [2]. Хвиля духовного становлення і пошуку істини прокотилася цивілізованим світом: Мішель Монтень, Франческо Петрарка, русин Юрій Дрогобич, Томас Мор, Піко делла Мірандола, Еразм Роттердамський, Томазо Кампанелла, Ніколо Макіавеллі у розумінні людини піднялися до ідеї свободи як вирішального людського існування.

На думку Монтеня, саме природа людини повинна бути наставницею у справі виховання, що розуміється французьким філософом як засіб виявлення й удосконалення того, що уже дане людині. М.Монтень вважав, що необхідно застосовувати у педагогічній практиці індивідуальний підхід до дитини і виховувати її високі моральні якості.

Тобто гуманістична педагогіка епохи Відродження сприяла формуванню нового типу людської особистості – морально досконалої, вільної незалежної від догм і традицій, з розвинутим почуттям власної гідності. Ідеалом була людина – носій божественної суті, істота, що розвиває в собі божественний початок, яка прагне пізнати внутрішню суть усіх речей, тобто Бога.

XVI-XVII ст. – період становлення філософії Нового часу. Методи наукового пізнання стають домінуючими завданнями розвитку суспільства, але проблеми людської моральності відходять на задній план. Лише в епоху просвітництва (XVIII ст.) увага мислителів знову зосереджується на проблемах людини й суспільства.

Важливе місце у людинознавстві того часу посідали ідеї багатьох талановитих педагогів: Фр.Вольтер, Дж.Локк, І.Песталоцці, Ж.Руссо, Я.Коменський, Г.Сковорода, В.Капніст та ін.

Гуманістичне виховання на той час розуміється як безмежна любов до дитини, повага до її природи, особливостей і задатків. Рішуче засуджувались ідеї догматизму у навчанні й вихованні, тому що такий метод нищить особистість учня. Своєрідним кредо епохи Відродження стало переконання у тому, що кожна дитина має власну моральну цінність є неповторною і тому вимагає індивідуального підходу з боку вчителів. Гуманність має стати переконанням, а потім звичкою у відносинах між людьми [2].

XIX сторіччя є досить суперечливим періодом для гуманістичних педагогічних поглядів, оскільки з одного боку відбувалися процеси популяризації і засвоєння дарвінізму, заперечення гуманно-ціннісних ідеалів, а з іншого боку неабиякої популярності набували погляди й переконання таких вчених як М.Пирогов, Г.Спенсер, Дж.Дьюї, М.Драгоманов та ін. Ядром їхньої педагогіки була ідея гуманності, яка полягала в тому, щоб виховувати в дітях людяність і добropорядність. Сенсаційним було проголошення М.І.Пироговим ідеї про те, що особистість дитини так само є недоторканою як і особистість дорослої людини [6, с.108].

Вже у ХХ ст. проблема гуманізації освіти стала важливою і безперечною складовою нового педагогічного мислення, що передбачає перегляд і переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у функції людинотворення. Згідно з гуманістичними теоріями, формування людини як унікальної особистості, її самовизначення – це основне завдання виховання .

Гуманістична педагогіка як напрям у сучасній практиці виховання виник наприкінці 50-х років у США з метою педагогічної реалізації провідної ідеї гуманістичної педагогіки – унікальна цілісна особистість, яка прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, відкрита для сприймання нового досвіду, здатна на свідомий і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях. Саме досягнення людиною таких якостей проголошується головною метою виховання, на відміну від формалізованого передавання учням знань і соціальних норм у традиційній педагогіці [3, с.77].

Вагомий внесок у розвиток гуманістичної педагогіки ХХ ст. зробили як і зарубіжні так і українські вчені – С.Русова, А.Макаренко, Я.Корчак, В.Сухомлинський, М.Монтесорі, Р.Штайнер та ін. Їх усіх об'єднувало одне спільне бажання – активно боротися за гуманізацію і демократизацію школи, засуджуючи зубріння, муштру, придушення особистості дитини. Провідний принцип гуманістичного виховання, за В.Сухомлинським – це уміння зробити дитину щасливою, тому рушійними силами гуманістичного виховання мають стати довіра і любов до неї.

Однодумцем В.Сухомлинського був французький педагог-гуманіст С.Френе. Він підніс у центр своєї виховної системи дитину як унікальну, неповторну, самоцінну особистість, виховання якої будував на добрі і повазі до неї, вважаючи добро основним інструментом. Обидва педагоги встановлювали модель виховання без покарання, з опорою на позитивне в особистості дитини [3, с.4-10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Ш.Амонашвілі був переконаний у тому, що любити дитину як ближнього свого – це невмируща педагогічна ідея, це педагогічний закон, який необхідно використати у практиці. Жодна виховна технологія, якою б новітньою вона не була, не дасть бажаного результату, якщо вчителі не усвідомлюють, що любов, добре ставлення до дитини – найефективніший засіб виховання, основа гуманної педагогіки. Гуманістична концепція виховання орієнтує вчителя на те, щоб зробити дитину своїм однодумцем, довірливим і рівноправним учасником, співавтором власного виховання.

Вагомий внесок у розробку питань гуманістичного виховання на засадах соціально-педагогічної антропології зробила сучасна зарубіжна педагогіка та психологія. Найбільш відомими представниками вважаються А.Маслоу, К.Роджерс, Дж.Готтер, Е.Фромм та ін. Загальним елементом у їхній діяльності виступає віра в людину, у можливість її удосконалення на гуманістичних засадах.

Сьогодні погляди видатних педагогів-гуманістів минулого набули логічного розвитку у теорії гуманістичного виховання у працях І.Беха, В.Білоусової, С.Гончаренка, І.Зязюна, А.Алексюка, О.Савченко та ін. Їхні педагогічні праці наповнені вірою в творчу сутність кожної людини – дитини і дорослого, впевненість у соціальній й особистісній природі засобів, що розкривають їхній творчий потенціал. Педагоги переконані, що відродження духовності людини, формування духовного світу вихованців залежить від особистості самого вчителя, який має будувати взаємини з учнями на основі діалогу, підходити до дітей з оптимістичною гіпотезою, вірою у можливість піднесення морального і духовного світу дитини.

Сьогодні головною метою виховання в українській педагогічній системі є гармонійно розвинена особистість. Віднині має домінувати орієнтація на людину, на процес виховання і пізнання світу, самореалізацію кожного індивіда, вибору ним власного шляху.

Важливим завданням для сучасного педагога є поглиблення гуманістичної мотивації, моральної культури почуттів, симпатії до учня, розвиток педагогічного, аналітичного, критичного мислення, формування культурної позиції, універсалізму, своєрідності, оригінальності думок і позиції. Новий тип педагога – це людина, яка здатна вчити і вчитися у своїх учнів, встановлювати з ними активний позитивний зворотній зв'язок, будувати гуманні відносини з тими, кого він навчає бути її духовним наставником.

Наявність такої якості як гуманність, що виявляється як позитивне ставлення до людей, котре поєднується з милосердям, добром, готовністю надавати допомогу, розуміння цінності і неповторності кожної людини, недоторканості людського життя, прагнення до свободи, уміння виявляти терпимість і доброзичливість до всіх людей незалежно від їхнього соціального становища, національності, віросповідання, особистісних якостей є необхідною умовою розвитку нової педагогічної культури педагога з гуманістичною орієнтацією.

Висновки... Отже, гуманістичні ідеї у вихованні всебічно розвиненої особистості стали феноменом світової культури, починаючи з часів Античності і до бурхливого сьогодення. Кожен історичний період характеризується власним баченням і розумінням гуманістичних взаємовідносин, але кожен етап розвитку гуманності мав єдину і безперечну складову – любов до дитини, любов до свого ближнього. Тут доречно згадати вислів Германа Гессе: "Кожна людина – то не тільки вона сама, а ще й те єдине, зовсім особливе, щоразу важливе й пречудове перехрестя, де перетинаються явища світу саме таким чином – один лиш тільки раз і більш ніколи. А відтак історія кожної людини є істотна, є вічна, є божественна, а відтак кожна людина, допоки живе та наслідую природній волі, є чудесною і гідною всілякої уваги. У кожній набув подобу дух, у кожній страждає живе створіння, у кожній розпинають Спасителя".

Література

1. Безкоровайна О.В. Гуманізація школи – основа самоствердження особистості школяра // Гуманітарні науки. – 2005. – №2. – С.6-18.
2. Вандишев В.М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 474с.
3. Киричок В.А. Гуманне ставлення до дитини. Методичний посібник для вчителів. – К.: 2004. – С.4-10
4. Кремень В.Г. Поступ до нової філософії освіти в Україні // Розвиток педагогічних і психологічних наук в Україні. 1992-2002. Збірник наукових праць до 10-річчя АПН України / АПН України – Част.1 – Харків: "ОБС", 2002. – с.9.

5. Пирогов Н.И. Избранные педагогические сочинения – М.: Педагогика, 1985. – 496 с.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник – К.: Либідь, 1997 – С.77

Анотація

У статті розглядається проблема гуманістичного підходу у вихованні в історії та теорії педагогічної науки. Наголошується на духовному зростанні людини, її ролі й місця у сучасному світі.

Аннотация

В статье рассматривается проблема гуманистического подхода в воспитании в истории и теории педагогической науки. Подчеркивается духовное возрастание человека, его роль и место в современном мире.

Подано до редакції 14.02.2008.

© 2008

Воєвидко Л.М.

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІ ТРАДИЦІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст. У КОНТЕКСТІ
ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ**

Постановка проблеми у загальному вигляді... Поняття “традиція” давно увійшло в педагогічний ужиток і використовується для позначення стійких процесів, тенденцій і явищ які існують досить довгий відрізок часу. Традиції містять, як правило, опис ідей, цінностей, підходів, поглядів, критеріїв ефективності освітнього процесу, виконавської діяльності, що передаються від одного покоління до іншого. В традиції відтворюються форми, методи і прийоми, норми і зразки, що виправдали себе в минулому, а це має неабияке значення для народження та практичної реалізації нових задумів, та ідей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми... Наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. відбувся один з найбільших сплесків відродження української культури, пробудження національної самосвідомості, зростання активності прогресивної інтелігенції. Традиції вітчизняної музичної освіти, що склалися у вказаний період, спиралісь на усвідомлення необхідності цілісного підходу до розвитку особистості, опори на формування професійних якостей, якими є уміння інтерпретувати твори при виконанні, доносити до слухача їх зміст, художній образ, елементи музичної виразності та ін. Різні аспекти цієї проблеми висвітлювались у роботах В.А.Апатського, Ю.М.Бая, О.А.Бодіної, Й.Гофмана, Б.Л.Гутнікова, Ю.В.Капустіна, Б.Л.Кременштейна, В.М.Крицького, Н.П.Корихалової, К.К.Мартінсена, Г.Г.Нейгауза, А.Т.Попова та ін.

Формулювання цілей статті... Розвиток історико-педагогічного процесу на початку ХХІ ст. ставить на порядок денний проблему єдиного освітнього і науково-педагогічного простору, питання про діалог та взаємозбагачення педагогічних традицій. У даному контексті важливо зберегти кращі ідеї, методи, форми навчання студентів у сучасних умовах. Тому метою даної статті є зосередження уваги майбутнього вчителя музики на таких важливих аспектах його інструментальної підготовки, що є традиційними: робота над художнім образом твору, самостійність у вибудові його виконавської інтерпретації, поглиблення у засоби музичної виразності та прагнення до індивідуальної виконавської творчості.

Виклад основного матеріалу дослідження... Художньо-педагогічний аналіз виконавських традицій кінця ХІХ – початку ХХ сторіччя дав нам змогу виділити три змістових блоки, що складають методіку використання зазначених постулатів у фаховій підготовці майбутніх учителів музики. Першим і основним з них є блок оптимізації процесу фахової підготовки студентів, який має реалізовуватись через сприйняття та відтворення художнього образу [1]. Роботу над змістом музичної композиції ми розглядаємо, керуючись тим, що робота над художнім образом, як вказував Г.Г.Нейгауз, “починається з перших кроків вивчення музики...” [5, с.14]. Даним підходом ми переслідуюємо ряд завдань, які потребують вирішення: а) з’ясувати сутність художнього образу, як найбільш вагомому феномену музичного мистецтва; б) означити шляхи розуміння студентами музичної мови твору, які дають ключ до розкриття його змісту; в) розподілити (умовно) роботу над втіленням художньої думки на етапи; г) окреслити необхідні аспекти самостійності в інтерпретації музичних творів; д) зробити висновки щодо оптимальних шляхів формування виконавських умінь та розкриття художнього образу музичного твору майбутніми вчителями музики.

Традиційно художній образ – один із способів освоєння дійсності в мистецтві, що слугує визначенню зв’язку між чуттєвістю і змістом. При цьому він найбільш концентровано виражає специфіку мистецтва в цілому, а його особливістю є вираження абстрактної ідеї у конкретній формі почуттів. Поєднуючи реальне оточення і світ мистецтва, художній образ, з одного боку, дає нам відтворення дійсних думок, почуттів та переживань, а з другого – робить це за допомогою засобів, які характеризуються умовністю. В певній мірі сприйняття та відтворення художнього образу – це співтворчість, результатом якої є розкриття життєвої реальності, здатного глибоко схвилювати людину, одночасно, справляючи на неї певний виховний вплив.

У художньому образі зливаються об’єктивне та суб’єктивне, дійсність, яка існує сама по собі та художник,